

Fonts primàries a comentar de cara a l'examen (tema 7). 30-1-2012

Us indico aquí només la caracterització de la font. El context i d'altres aspectes els heu de saber fer vosaltres.

1. Discurs de proclamació de la República Catalana (a la fotocòpia). Pàgina 193 (doc.2)

Font primària, text de caire polític i públic. Es tracta d'un discurs o al·locució, dut a terme per una persona, en aquest cas l'emissor és un líder polític (Francesc Macià) i el receptor és el conjunt de la població catalana. el text va ser emès i difós pels diversos canals disponibles (ràdio, bans penjats als pobles) atesa la seva gran importància. El propòsit de la intervenció és donar a conèixer al poble català la nova República Catalana i el canvi de règim.

2. Clara Campoamor defensa la concessió del dret de vot a les dones. Pàgina 190 (doc.1).

També podrien sortir els doc 2 i 3 (Amb les postures del Partit Radical i el PSOE, respectivament).

Font primària, de caire polític i públic. Es tracta d'un discurs parlamentari, ja que es allà on s'ha emès, on l'emissora és a diputada Clara Campoamor i els receptors el conjunt de parlamentaris presents, i per extensió, el conjunt del poble espanyol, ja que després totes les intervencions parlamentàries es donaven a conèixer als diaris de sessions (d'aquí ve l'expressió "llum i taquígrafs"). El propòsit de la intervenció era influir els diputats per tal que votessin en favor del dret de vot femení (és clar que el Partit Radical no tenia aquest propòsit).

3. Articles periodístics sobre el vot femení (Document 4).

Es tracta de fonts primàries, amb un text escrit i periodístic. Per tant, el periodista (l'emissor) mira d'adequar-s'hi als seus lectors (receptors) de manera que mostren una òptica diferent, segons el tipus de publicació (La Vanguardia és més neutral, mentre que La Voz o La Libertad, lerrouxistes, hi són contraris). A diferència dels textos del punt 2, estan concebuts des del llenguatge escrit, i no pas des de l'oralitat. El de La Vanguardia té com a propòsit descriure el debat parlamentari sobre el vot femení, mentre que els altres dos hi són contraris (tot i que en un primer cas, no el volen de cap manera, i en el 2n admeten ajornar uns anys el vot femení).

4. Evolució de l'atur forçós i nombre de vagues. Pàgina 188.

Són fonts secundàries, ja que les ha fetes un historiador d'una època posterior (Ramon Tamames, a 'La era de Franco', del 1977). Es tracta de dues sèries estadístiques que ens mostren l'evolució de l'atur forçós (avui en dia, en diríem de l'atur) del 1932 al 1936 (a nivell parcial i complet), i del nombre de vagues del 1931 al 1935 (incloent-hi els obrers en vaga). Totes dues sèries estan sincronitzades, ja que quan augmenta l'una ho fa l'altra, això és a causa que l'augment de l'atur provoca més malestar obrer, que es concreta en més vagues, ja que la vaga és una de les eines més importants que tenen els obrers per protestar per les seves condicions laborals.

5. Diversos articles de la Constitució de 1932 (doc. 1, pàgina 192)

És una font primària, duta a terme l'any 1931, concretament el 9 de desembre, que és el dia que s'aprova. És de caràcter jurídic, ja que la Constitució és la llei de lleis o llei suprema, que defineix i estableix les normes del sistema polític a les quals tothom s'hi ha de sotmetre. Com

que va ser elaborada majoritàriament per gent de centre-esquerra, inclou disposicions de signe progressista i esquerrà, com per exemple considerar que tots els espanyols són iguals davant de la llei, que Espanya és una república de treballadors o que l'Església no rebrà assignació alguna de l'Estat. Hem de dir que és de caràcter col·lectiu (sovint els textos legals són d'autoria col·lectiva). També permet l'autogovern, ja que amb el Pacte de Sant Sebastià del 1930 s'havia promès als nacionalistes que podrien accedir a l'autonomia si donaven suport a les candidatures republicanes, cosa que ja havien fet a les eleccions del 12 d'abril. Aquesta Constitució tenia com a receptor el poble espanyol, i va ser difosa a través de tots els canals disponibles en aquella època.

6. Comparació dels estatuts d'autonomia (doc. 4, pàgina 194-195)

Són dues fonts primàries, de caràcter jurídic, ja que defineixen el marc legal català. Però la primera té com a emissor el poble català, ja que va ser feta per una ponència de 46 membres, triats entre els representants d'ajuntaments catalans, amb un receptor que seria el poble català prioritàriament, i l'Estat Espanyol secundàriament. Per tant, són documents d'autoria col·lectiva. Per contra, l'Estatut del 1932 té l'afegit, en relació al de Núria, dels diputats espanyols (molt especialment de Manuel Azaña) i té com a receptor, a més del poble català, al conjunt de la societat espanyola. És per això que el 1r text és més autonomista, amb unes competències més àmplies, mentre que el segon no ho és tant.

7. Azaña defensa l'Estatut de Catalunya. Pàgina 195.

És una font primària, de caire polític i públic. És un discurs en seu parlamentària, on l'emissor és l'aleshores president del govern Manuel Azaña i els receptors en primera instància els diputats presents, i en sentit ampli, el poble espanyol. El propòsit d'aquesta intervenció oral és influir en l'ànim dels diputats per tal que votin favorablement a l'Estatut, ja que a més de la dreta (sempre contrària a l'Estatut) hi havia diputats dels partits de la coalició republicanosocialista que no n'eren gaire partidaris, i si no li donaven suport, podia ser que l'Estatut no s'aprovés. Aquest discurs va ser àmpliament difós, per tots els mitjans disponibles, i va passar a simbolitzar el suport d'Azaña, i per extensió del govern espanyol, a l'Estatut del 1932.

8. El programa polític de la Lliga Catalana (1931). Pàgina 196.

Tot i que el text de la font pertany a una obra d'un historiador (el senyor Miguel Artola), és una font primària, ja que aquí se'ns mostra el programa polític d'aquesta formació, elaborat en aquella època pels dirigents polítics que la integraven (emissors), seria un document col·lectiu, polític i públic. S'adreçaria als seus electors primàriament, i secundàriament al conjunt de la població catalana, que en seria la receptora. Aquest programa va ser àmpliament difós, ja que aquest tipus de documents marquen la posició política d'un partit davant dels seu electorat, aquest en seria el seu principal propòsit.

Pel que fa a les dues vinyetes ens marquen el canvi de govern, abans i després de l'Assemblea en que la Lliga es van canviar el nom. És una font primària, de caràcter gràfic (caricaturesc) i periodístic, publicada pel setmanari d'esquerres 'El Be Negre', que en principi no simpatitza gaire amb la Lliga. Es presenta aquest canvi com un de superficial, i el fet de posar-ne com a peu 'Lliga-Faust' desqualifica aquesta formació, ja que la vincula amb Faust (personatge literari que es va vendre l'ànima al diable a canvi de mantenir-se eternament jove), i així considera la Lliga com una formació que l'únic que busca és sobreviure, després d'haver 'remenat les

cireres' durant la crisi de la Restauració. És a dir, més que informar d'aquest canvi de nom, el periodista se'n riu dels intents de la Lliga per aparèixer com moderna.

9. El Manifest dels Trenta.

És una font primària, de caire col·lectiu, de tipus sindicalista i polític i de difusió pública (el fet de dir-se 'Manifest' ens indica aquesta voluntat de ser coneguda per tothom). Els autors són sindicalistes i pertanyen al sector Trentista de la CNT, és a dir, al més moderat (que busca pactar amb la República), els receptors són la militància anarquista i, específicament, els anarquistes més radicals de la FAI, que no volien cap acord amb la República.